

LÆSERNE MENER

BREV FRA MAJESTÆTEN

Niels B Sørensen, Hornbæk:

Min mor er lige fyldt 100 år. Det var en dejlig dag. Lykønskninger og gratulanter strømmede ind på plejehjemmet fra morgenstunden, og dagen blev rundet af med en reception med champagne og canapeer.

Min mor er lige så frisk og skarp (skrap), som hun altid har været. Hun er fuldt opdateret om alt, hvad der er op i tiden, politisk såvel som kulturelt. Og så har hun altså rundet de 100 år. Det ved myndighederne. Og tilsyneladende også kongehuset. Så i dagens anledning modtog hun en lykønskning fra Hendes Majestæt Dronningen.

Desværre var underskriften ikke egenhændig, men en faksimile.

Selv om min mors syn ikke er, hvad det har været, har hun opdaget, at dronningen har sprunget over, hvor gærdet var lavest. Det var en skuffelse. Jeg er på det rene med, at flere og flere fylder 100 år, og at det kan være en større opgave for dronningen selv at underskrive alle hilsener.

Men hvis kongehuset skal bevare min respekt, så må hun enten gøre det, eller helt holde op med at sende hilsener, som foregøgler gamle trofaste borgere, at hun tænker på dem.

RUBINS LIVSSTIL

Keld Conradsen, Åbyhøj:

Politikens Marcus Rubin (MR) glæder sig til snart at vende tilbage til sit liv før corona (Pol 25.9.). Blandt andet står der et større antal rejser på programmet for ham. I begyndelsen af pandemien skrev han noget lignende, dengang om hvor meget han savnede de mange (fly)rejser til blandt andet USA.

Det er svært ikke at blive provokeret af MR. Hvor meget han end selv koketterer med sin privilegerethed, er han tydeligvis netop det.

MR fremstår som et arketyrisk medlem af en globaliseret, selvoptaget og usolidarisk klasse, som mener det rigtige, men ikke selv handler derefter, og som ikke kun var med til at bane vejen for populismen og Trump, men også fører an ud over klimaafgrunden.

Kan Politiken ikke bruge sin sparsomme plads til andet

end at promovere en ikke-bæredygtig livsstil?

Og hvordan harmonerer MR's tydeligvis store vilje til at tage for sig af jordens ressourcer lige med Politikens ønske om at agere mere bæredygtigt?

GOD TIMING, RUBIN

Klaus Nygaard, Virum:

Tillad mig at rose den redaktionelle timing i sektionen Debat, 25.9. Under en tankevækende satiretegning om vores overforbrug af klodens ressourcer er en Signatur af Marcus Rubin. Her fortæller han begejstret om de syv(!) udlandsrejser, han og familien drager ud på mellem sommeren 2021 og påsken 2022. Bevarer, indimellem når han at skrive lidt på den lokale café, bedyrer han. De fleste af os rejser nu og da, men vi bør alle overveje, om der af hensyn til klimaet er grænser.

Løn- og ferieniveau på Rubins arbejdsplads er tilsyneladende ikke i klodens favor. Fortsæt god tur!

LUK P8 JAZZ OG GRÆD

Henrik Wolsgaard-Hersen, København, tidl. fiktionschef i DRIV:

Som nu ældgammel og tidlige i alt muligt, DRTV, Jazz Special, Radio Jazz, Ben Websters Fond m.m. er det svært at tro, at DR for et syns skyld vil skrabe P8 af på tallerkenen som en klat tør marmelade på sparekniven. Herregud, den besparelse er mikroskopisk i forhold til stort set alt i DR.

Det er godt at se debatten, som griber fat i kulturforpligtelse, den eksterne/interne værdi for danske musikere og komponister både som info, udbredelse og rettigheder. Kom flere!

I stedet for at skære burde DR styrke P8, så det igen bliver muligt at transmittere fra vigtige koncerter i landets byer med aktuelle, nye eller kendte musikere i rummelige musikform, som stadig kaldes jazz. Det er det, en så professionel station som DR Lyd netop vil kunne håndtere med bravour – også til bevarelse for en glad eftertid.

UAFRSTYLET DEBAT

Kamilla Kvam, Store Heddinge:

Tak til Politiken for en uafstyret debatsektion (Pol. 18.09) om vores syn på flygtninge. Andreas Kamms kronik og Jes-

per Houborgs billeder af ansigtsløse flygtninge med udkradsede øjne krøb ind under huden og borede sig fast som skræmmende påmindelser om konsekvenserne af vores tiltagende dehumanisering af flygtninge. »Vi har erstattet omsorgen for det enkelte menneske med frygten for den store migration«, skriver Andreas Kamm. Hvor har han dog ret.

Vi reducerer flygtninge til en truende masse og taber det enkelte menneske af syne, når vi fokuserer på 'flygtningestrømmen' og konstant himler op om, at 'antallet betyder noget'. »Disse billeder skal genåbne den vigtige flygtningedebat (...) Hvordan forholder vi os til mennesker moralsk og politisk, når deres identitet er forvranget af flugt«, skriver Jesper Houborg. Det er på tide, at vi tager debatten og forholder os til disse essentielle spørgsmål, for ellers ender det med, at vi hverken kan se flygtningene eller os selv i øjnene.

LØGN OM STUDIEBOLIGER

Alma Vønske, København:

Hver fjerde studerende i København betaler en husleje, der er højere, end det, de får udbetalt i SU. Alt imens bygges mange nye studieboliger i storbyen, og bygherrerne postulerer, at de skulle være billige. Det er løgn! Priserne på de nybyggede studieboliger er ofte så tårnhøje, at det vil skævvride en studerendes økonomi at flytte ind i dem. Problem? Ja, i høj grad. Det er nemlig så godt som umuligt for en studerende i Danmarks største universitetsby at få et SU-budget til at hænge sammen, hvis man samtidig ønsker tag over hovedet.

BØRNEBESKÆFTIGERE?

Mogens Christensen, Viby Sjælland:

Skulle statsministeren ikke forsøge at være børnenes minister? Hvordan kan hun så acceptere at stille små børn fra deres mor og efterlade dem i den forfærdelige Al-Hol lejr? Har man selv børn og børnebørn, er det uhyrligt og fuldstændig uforståeligt, at man kan skille børn fra deres mor. Selv politikere burde holde af børn og beskytte dem bedst muligt. Skulle børnenes mor komme i fængsel, er børnene trods alt under dansk beskyttelse.

DAGENS CITAT

Når jeg hører folk sige, at vi da har ligestilling i Danmark, og at der ikke er mere at tale om, får jeg altid lyst til at spørge: Hvilken dag eller bare sådan cirka i hvilket år var det, at vi kom i mål?

Helle Thorning-Schmidt, fhv. statsminister. I pressemeddelelse om hendes nye bog 'Blondindens betragtninger'

Sværvægterne i Dansk Industri har et særligt ansvar for klimaet

KLIMA

FLERE UNDERSKRIVERE, (SE FAKTABOKSEN)

DANSKE VIRKSOMHEDER har på mange måder gået foran i den grønne omstilling og leveret grønne løsninger til gavn for Danmark og resten af verden. Det kan vi som ungdom takke mange af jer for. I ved dog ligeså godt som os, at størstedelen af arbejdet stadig ligger foran os.

De fleste af jer støttede Folketingets beslutning om at reducere Danmarks udledninger med 70 procent i 2030, og de fleste af jer kan se fordelene ved, at Danmark forbliver et grønt foregangsland.

I dag beder vi, fremtidens arbejdskraft, om jeres hjælp til, at vi som land kan tage de næste afgørende skridt mod at nå 70 procent-målet og på længere sigt skabe et CO₂-neutralt samfund.

Lige om lidt skal politikerne tage stilling til, hvordan en grøn skattereform skal se ud. Klimarådet, De Økonomiske Råd, Concito, Dansk Erhverv, SMVDanmark og mange flere er enige: Vi når 2030-målet sikrest og billigst ved at indføre en tilstrækkelig høj afgift på udledningerne.

Dansk Industri har hidtil holdt fast i, at klimaafgiften skal følge EU-kvotepriisen (som i dag blot er en tredjedel af, hvad vismændene anbefaler), og at en klimaafgift ikke nødvendigvis behøver at dække

alle udledninger. Ifølge De Økonomiske Råd vil sådan en model betyde, at de samlede omkostninger for at nå vores klimamål bliver mærkbart større.

Det er derudover langt mindre sandsynligt, at vi overhovedet når 70 procent-reduktionen.

En, model, hvor forureneren ikke betaler, vil samtidig betyde, at andre virksomheder ville skulle betale væsentligt mere for at finansiere en grøn omstilling.

I er nogle af de største medlemmer af Dansk Industri – en af Danmarks største interesseorganisationer – og har et særligt ansvar for, at Dansk Industri repræsenterer jeres interesse.

OMKOSTNINGERNE til den grønne omstilling bør minimeres, så Danmark og det danske erhvervslivs konkurrenceevne fastholdes.

Vi håber derfor, at I offentligt vil støtte en tilstrækkelig høj pris på drivhusgasudledninger i Danmark, og at I vil opfordre Dansk Industri til at gøre det samme.

Vi beder om jeres støtte på et afgørende tidspunkt. Der er behov for et samlet og klart grønt opråb, som tydeligt viser, at vi allesammen gerne vil den samme vej.

En vej, der sikrer, at vi når 70 procent-målet på den mest omkostningseffektive måde, en vej, der vil skabe et utal af grønne jobs, og en vej, som cementerer, at dansk erhvervsliv tager ansvar for vores fremtid.

FAKTA

Åbent brev

Brevet til Dansk Industris medlemmers administrerende direktører er skrevet af: Ungeklimarådet, SF Ungdom, Alternativets Unge, Dansk Ungdoms Fællesråd, Liberal Alliances Ungdom, Danmarks Socialdemokratiske Ungdom, Den Grønne Studenterbevægelse, Konservativ Ungdom, Radikal Ungdom og Venstres Ungdom.

Brevet er stilet til: Søren Skou (A.P. Møller – Mærsk), Jacob Aarup-Andersen (ISS), Cees 't Hart (Carlsberg), Mads Nipper (Ørsted), Jørgen Holm Westergaard (Energi Danmark), Niels B. Christiansen (Lego), Kim Fausing (Danfoss), Søren P. Olesen (STARK Group), Poul Due Jensen (Grundfos), Andreas Nauen (Siemens Gamesa Renewable Energy), David Briggs (Velux), Jens Birgersson (Rockwool International), Alexander Lacik (Pandora), Kristian Villumsen (Coloplast), Thomas Schulz (FLSmidth & Co), Deborah Dunsire (Lundbeck), Catherine Mazzacco (Leo Pharma), Mauricio Graber (Chr. Hansen Holding), Roeland Baan (Haldor Topsøe), og de øvrige DI medlemmers administrerende direktører.

Urimelig forskelsbehandling af elever på ungdomsuddannelse

HANDIKAP

AMANDA VØRTS MØLLER, HF-STUDERENDE

JEG HAR IKKE noget studiejob. Jeg har forsøgt og er knækket på det op til flere gange. Jeg lever til daglig med diagnosen skizotymi og læser HF-enkeltfag. Det er ikke fordi, jeg ikke vil, og det er ikke fordi, jeg er doven. Det er fordi, jeg passer på mig selv og mit helbred, at jeg ikke har et job ved siden af mit studie.

Jeg er nemlig ikke ligeså privilegeret som dem, der går på videregående uddannelser og erhvervsuddannelser.

De kan få et tillæg til deres SU, kaldet handikaptillægget. Et tillæg der gør, at fysisk eller psykisk handicappe ikke behøver at have et studiejob ved siden af. Hvad gør man så, når man er HF-studerende? Man bliver nødsaget til at tage et

“Gang på gang er jeg gået grædende fra skole og arbejde

SU-lån. Jeg glæder mig til, at jeg bliver universitetsstuderende. Både fordi jeg kommer til at beskæftige mig med noget, som interesserer mig og fordi, jeg ikke behøver at gældsætte mig måned efter måned. Der er nemlig en grund til, at jeg stadig er ved at tage min HF som 24-årig. Den grund er unægtelig min sygdom og det, at jeg har forsøgt ihærdigt på at opretholde en hverdag med både skole og arbejde.

Gang på gang har jeg måttet tilsidesætte en af delene på grund af manglende psykisk overskud. Gang på gang er jeg gået grædende fra skole og arbejde, indtil jeg til sidst måtte indse, at jeg ikke kunne jonglere

mellem de to ting, og har til sidst sagt mit job op.

HVIS DET BLIVER besværliggjort for folk med handicap at gennemføre en ungdomsuddannelse, kommer vi aldrig til at gennemføre.

Vi gældsætter os, vi mister troen på os selv og systemet. Så hvad er argumentationen for ikke at give os lov til at søge handikaptillæg?

Den gymnasiale uddannelse og HF er grundstenen for de videregående uddannelser. Hvis vi ikke kommer igennem den, kommer vi heller ikke på universitetet. Løsningen er meget simpel.

Drop forskelsbehandlingen og se på det individuelle menneske i stedet. Ellers taber vi en masse fagligt kompetente mennesker på jorden, simpelthen fordi de mister troen på uddannelsessystemet og deres ret til at være der.

Jeg er ikke syg i hovedet. Jeg har bare jægerhjerne

kerer senere forskning, at ideen måske ikke er helt ude i hampen.

Et kort oprids af den er som følger: I op mod 90 procent af vores historie levede homo sapiens i små grupper som nomadiske jæger/samlere. Og Hartmann foreslår, at det i høj grad var karaktertræk forbundet med add/adhd, som dengang var udbredt hos os, simpelthen fordi det var en fordel.

Ude på jagten skulle du kunne tilsidesætte alt andet til fordel for et hyperfokus på hver en bøjet kvist og raslen i buskadsset, men om nødvendigt også være i stand til at vende på en femøre, når frådende sabeltigrer pludselig kom flyvende gennem luften.

Forskning tyder på, at de sandsynligvis arbejdede færre timer i døgnet end fastboende mennesker, og uanset hvad var disse mere uregelmæssigt fordelt. For nok var der daglige gøremål i lejren, men det var under jagtturene, at tidsforbruget for alvor røg i vejret.

Der er således ingen tvivl om, at livet var brutalt, farligt og sjældent særlig langt. Men i gode tider højt intens spænding efterfulgt af restitution i lejren med proteinrig kost.

Alt dette ændrede sig, da vi begyndte at slå os ned som bønder. At drive en gård med marker og husdyr kræver nemlig noget helt andet end at være jæger/samler: organiseringssevner, struktur, langtidspanlægning – samt viljen til året rundt at udføre det samme slidsomme arbejde fra morgen til aften.

For det store flertal blev livet faktisk ikke engang bedre. Folk døde stadig som fluer, men i stedet for sabeltigrer var nye

epidemiske sygdomme og underernæring som følge af mangelfuld kost nu de store dræbere. Det er ikke for ingenting, at den israelske historiker Yuval Noah Harari i bogen 'Sapiens' har kaldt landbrugsrevolutionen for »det største svindele nummer i menneskeheden historie«.

HVOROM alting er, var resultatet, ifølge Thom Hartmann, at bondens karaktertræk gradvis fortrængte jægerens, og endnu i dag lever vi i et samfund indrettet derefter. Selv om de fleste nu har byttet gården ud med en form for lønmodtagerjob. Han mener dog, at en vis procentdel af befolkningen stadig hænger mentalt fast i fortiden. De har aldrig fundet sig til rette i farmersamfundets daglige trummerum, fordi de inderst inde længes efter et andet liv.

“Både fysisk og mentalt har jeg aldrig følt mig så meget i mit es, som jeg gjorde i Afghanistan

skab med en flok godmodige køer. Hver dag står hun ved hegnet og spejder ud mod steppen: Hvorfor giver jeg så lidt mælk i forhold til de andre køer? Hvordan tygger man drøv? Hvad er der galt med mig? Gad vide, hvad der er derude?

Det kunne jo være interessant at vide, hvor udbredt add/adhd har været blandt dem, som altid er faldet uden for samfundet: vagabonder, gøglere, banditter, sømand, eventyrere og krigerne. Især den sidste gruppe er interessant for mig. Selv om soldaterfaget har været skyld i me-

gen ulykke, har det nemlig altid haft en dragende effekt på nogle personer – også i dag. Hvorfor?

For mange har det været nød eller tvang. Men kunne det være, at et par spraymalede heste fra tid til anden er hoppet over hegnet og har sluttet sig til en forbipasserende krigerflok af den simple grund, at de ville undslippe en udsigtsløs fremtid bag ploven?

Godt nok tilvalgte de et omflakkende og brutalt liv, der sandsynligvis blev kortvarigt. Men spænding er den farefulde tilværelses følgesvend, og adrenalinen er hans velsmagende pisk.

For den rastløse jæger i bondeforklædning var en benhård tilværelse da heller ikke noget nyt. Det kendte han hjemme fra. Til gengæld befandt han sig nu i en verden, der tiltalte ham på et dybereliggende plan. For som den britiske militærhistoriker John Keegan har sagt om soldater:

»De tilhører en verden, en meget gammel én, der altid har eksisteret ved siden af dagligdagens verden uden at være en del af dem.«

JEG SKRIVER ikke alt dette for at glorificere hverken krigen eller dens udøvere. Som et medlem af sidstnævnte stiftede jeg i Helmand-provinsen bekendtskab med det første, og jeg ville ikke tøve, hvis jeg med et tryk på en knap kunne gøre begge overflødig. Men når det kommer til 20-årige Emils valg om at blive soldat, passer Thom Hartmanns teori bare som fod i stavle.

Jeg er håbløst ustruktureret og har aldrig været i stand til at svømme i det danske uddannelsessystems læring-under-

eget-ansvar-hav. Derfor var det en lettelse at starte i hæren; faktisk var det som at komme hjem. Her er der nemlig ikke andet end struktur og konsekvenspædagogik – samt farefuld spænding, fysiske strabadser og et tætknyttet sammenhold.

Den disciplin og de mentale redskaber, vi fik banket ind i hovedet for at kunne holde os selv og hinanden i live på slagmarken og ikke smed vores stumper væk,

viste sig desuden at være nyttige her på den anden side af hegnet. Så længe jeg bruger dem, har jeg nogenlunde struktur på tilværelsen.

Selv med personlig indsigt, værktøjer og medicin har jeg dog stadig visse livsudfordringer, hvoraf mange uden tvivl skyldes et afsavn efter soldatlivet, især som udsendt. Både fysisk og mentalt har jeg nemlig aldrig følt mig så meget i mit es, som jeg gjorde i Afghanistan.

En af mine opgaver var at finde vejsidebomberne, før de fandt os. Til det havde jeg en minesøger, men væsentligere endnu havde jeg mine øjne. Og når vi forlod lejren for at gå fodpatrulje nede i den jungleagtige grønne zone, opererede min hjerne med et klarsyn, jeg aldrig har oplevet før eller siden.

Mine øjne skannede omgivelserne efter de små tegn på nedgravede sprængladninger eller fjendtlig aktivitet, min hjerne analyserede hurtigt og ubevidst informationerne, mens min krop var klar

til på et splitsekund at kæmpe for livet.

Tilsammen giver disse ting det, man kalder instinkt. Og godt nok var det ikke sabeltigrer, der fulgte os med øjnene inde fra krattet, hvilket er heldigt, for jeg havde nok ikke overlevet tre minutter dengang. Men jeg bilder mig alligevel ind, at jeg i disse øjeblikke var forbundet til vores fjerne forfædre på en måde, de færreste kommer til at opleve.

Herefter vendte vi tilbage til lejren, hvor kroppen og hovedet kunne få lov til at hvile ud – indtil næste gang, vi vandrede ud. I seks måneder havde jeg det som en fisk i vandet, hvorefter vi tog hjem til Danmark, hvor jeg igen skulle indrette mig på bondens præmisser. Og mellem os sagt har det ikke altid været lige let.

Men det er der jo måske en grund til, hvis jæger-farmer-teorien holder stik. Personligt er det dog ikke så vigtigt, om den er 100 procent vandtæt. For mig er der i højere grad tale om et spejl, hvori jeg har mulighed for at genkende mig selv på en ny måde:

JEG ER IKKE syg i hovedet – jeg har bare jægerhjerne. Andledes, men også på den gode måde.

Der er nemlig masser af ting, som folk med denne personlighedstype brillerer i. Og ligesom vores fjerne forfædre er der ingen grund til, at vi ikke skulle kunne finde vores hyld, som vi mestrer til perfektion. Også en, som ikke involverer at gå på jagt efter banditter i buskadset.

Målet er at finde et fornuftigt stimuli, som mætter din hjerne og belønner din hyperfokuserede personlighed, eksempelvis elitesport, iværksætterier eller kreative udfoldelser.